

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/371/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4210215796
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4210215796.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: Telefónica Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Einsteinova 24, IČO: 35 848 863, zastúpený SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, proti odporcovi: Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, adresa pre doručovanie: C. ul. A. XX/X (u Z.), o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 427,97 Euro s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 6C/68/2011-141 zo dňa 17. júla 2013, takto jednohlasne

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c**
i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Po zrušení rozsudku Okresného súdu Komárno č. k. 6C/68/2011-72 z 27. septembra 2011 uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8Co/40/2012-103 zo dňa 31. mája 2012 len v jeho napadnutej zamietajúcej časti, v časti určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a v časti náhrady trov konania účastníkov, teda v častiach týkajúcich sa zaplatenia zmluvnej pokuty v sume 427,97 Eur s príslušenstvom, Okresný súd Komárno ako súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom návrh navrhovateľa o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 427,97 Eur s príslušenstvom (opätovne) zamietol s tým, že vo výroku rozhodnutia uviedol, že o trovách konania rozhodne osobitným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na vykonané dokazovanie a citované ustanovenia Občianskeho zákonníka (OZ - zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov - § 52 ods. 1 a 4, § 53a ods. 1) tým, že mu je z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti známe, že rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 6C/160/2012-54 zo dňa 15. augusta 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. apríla 2013 č. k. 25Co/310/2012-78 bola zmluvná podmienka rovnakého významu vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, rovnako tak tiež rozsudkom Okresného súdu Komárno č. k. 13C/130/2012-61 zo dňa 10. júla 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre z 24. januára 2013 č. k. 7Co/252/2012-93 a tiež aj v mnohých iných. Ustanovenie § 53a OZ je dôsledkom transpozície Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, keď toto ustanovenie zakazuje dodávateľovi používať zmluvnú podmienku, ktorá bola právoplatne súdom vyhlásená za neprijateľnú. Takáto zmluvná podmienka je neplatná (podľa § 53 dos. 5 OZ ide o absolútnu neplatnosť). Jej ďalším používaním dodávateľ vytvára protiprávny stav a priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by (teda) súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Zákaz používania vychádzajúci z právoplatného rozsudku súdu sa týka celého textu predmetnej zmluvnej pokuty a zmluvnej podmienky ako celku. Súd pritom pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami je povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a to aj z takej, ktorú súd už skôr určil za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Opätovné vyhodnocovanie zmluvného dojednanie o zmluvnej pokute je (tak) nemožné, pretože je právoplatne judikovaná ako neprijateľná. Ak by súd opakovane vyhodnocoval zmluvné dojednanie o zmluvnej pokuty, ciele únie (zabrániť súvislému používaniu nekalej klauzuly) by mohli byť neuskutočnené, pričom súd svojou rozhodovacou činnosťou tieto ciele má práve

naplniť. Za potrebné považoval súd dodať, že zmluvnú pokutu uplatňovanú z absolútne neplatného zmluvného dojednanja nemožno zmoderovať, pretože tomu bráni jej neplatnosť, keď zníženie zmluvnej pokuty podľa všeobecného ustanovenia § 545a OZ sa môže týkať iba platne uzavretej zmluvnej pokuty. Vzhľadom na uvedené nebolo na mieste zisťovať ani primeranosť dohodnutej zmluvnej pokuty a prípadných benefitov, ktoré mali byť odporcovi poskytnuté, pretože zmluvnú podmienku určenú súdom za neprijateľnú dodávateľ už nemôže použiť v žiadnom súdnom spore. Ohľadom druhého výroku svojho rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na ustanovenie § 151 ods. 3 OSP (Občianskeho súdneho poriadku - zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov).

Uvedený rozsudok v celom rozsahu napadol odvolaním len navrhovateľ domáhajúci sa jeho zmeny tak, aby podanému návrhu bolo aj v tejto časti predmetu konania vyhovené a aby mu boli priznané trovy celého konania. Súdu prvého stupňa vyčítal to, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný a tiež i vecne nesprávny. Má za to, že ak súd v prejednávanej veci nepriznal plnenie z dôvodu, že ide o plnenie na základe tej istej neprijateľnej podmienky, pre ktorú už súd raz plnenie z tejto zmluvnej podmienky nepriznal a poukazuje na iný právoplatný rozsudok, musia byť závery tohto iného rozsudku uvedené v odôvodnení a musia byť v rozsudku uvedené aj úvahy, ktoré viedli súd v tejto prejednávanej veci s poukazom na skutkové zistenia k záveru, že ide o identický prípad. Odôvodnenie predmetného rozsudku s ohľadom na uvedené preto považuje za nedostatočné, keď má tiež za to, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, keď sa dostatočne nevysporiadal s jeho argumentáciou o zvýhodnenej kúpnej cene mobilného telefónu a hodnotou benefitu, ktoré boli odporcovi poskytnuté. Predmetný rozsudok poskytuje ústavné nekonformný výklad ustanovení Občianskeho zákonníka zasahujúci do zásady zmluvnej slobody a jemu priam znemožňuje výkon podnikateľskej činnosti z dôvodu absolútneho zákazu zabezpečovať si splnenie povinností spotrebiteľa prostredníctvom zmluvnej pokuty. Má za to, že dôkazné bremeno v konaní uniesol a prijateľnosť dojednanja zmluvnej pokuty preukázal.

Vyjadrenie odporcu k podanému odvolaniu navrhovateľa podané nebolo.

Krajský súd Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania navrhovateľa a (prihliadajúc i na vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci - § 212 ods. 1 a 3 OSP) dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. f, h/ OSP zrušiť (a vec mu vrátiť na ďalšie konanie) z dôvodu, že je nepreskúmateľný, predčasný a nerešpektuje platnú právnu úpravu.

V danej veci súd prvého stupňa svoje rozhodnutie založil a odôvodnil výlučne na poukaze na iné dve súdne rozhodnutia Okresného súdu Komárno, ktorých skutkové a právne závery z ich odôvodnení však neuviedol, s poukazom na čo mal za to, že z jeho strany nie je možné opätovné vyhodnocovanie zmluvného dojednanja účastníkov o zmluvnej pokute a v dôsledku čoho potom sa s argumentáciou navrhovateľa ohľadom zmluvnej pokuty nezaoberal a v dôvodoch svojho rozhodnutia túto bližšie z hľadiska svojho myšlienkového pochodu preto nerozvídal.

Podľa § 53a ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa ust. § 135 ods. 1 OSP súd je viazaný rozhodnutím Ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis je v rozpore s Ústavou, so zákonom alebo s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika

viazaná (§ 109 ods. 1 písm. b). Súd je tiež viazaný rozhodnutím Ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitných predpisov, a kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti a o zápise základného imania; súd však nie je viazaný rozhodnutím v blokovom konaní.

Podľa ust. § 135 ods. 2 OSP, inak otázky, o ktorých patrí rozhodnúť inému orgánu, môže súd posúdiť sám. Ak však bolo o takejto otázke vydané príslušným orgánom rozhodnutie, súd z neho vychádza.

Podľa ustanovenia § 153 ods. 4 OSP, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé (§ 157 ods. 2 OSP).

Podľa § 159 ods. 2 OSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Vychádzajúc z citovaných ustanovení, ako aj z ustanovení Občianskeho zákonníka citovaných súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí, mal odvolací súd za to, že odvolacie dôvody navrhovateľa ohľadom nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku sú opodstatnené, napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov jeho odôvodnenia a súčasne nerešpektuje ani citované ustanovenia (a logický a gramatický výklad ust. § 53a OZ).

Odvolací súd mal za to, že súdom prvého stupňa použitý výklad ustanovenia § 53a Občianskeho zákonníka je nesprávny, keď uvedené ustanovenie (od 1.3.2010 - zákona č. 575/2009 Z. z.) zaviedlo do nášho právneho poriadku (i keď) nepriamo precedenčný charakter súdnych rozhodnutí (mechanizmus precedenčných prípadov), avšak súdne rozhodnutie je záväzné naďalej len pre účastníkov konania a precedenčný charakter súdneho rozhodnutia sa vzťahuje len na postup výkonom dotknutého účastníka po právoplatnom rozhodnutí súdu (odvtedy platí povinnosť zdržať sa ďalšieho používania) o neprijateľnosti niektorej zmluvnej podmienky (v ex lege zákaze ďalšieho používania takejto alebo významovo rovnakej zmluvnej podmienky určenej neplatnou pre jej neprijateľnosť, a to v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, mimo zmlúv dojednaných individuálne), teda automaticky neznamená to, že ak jeden súd vrámcí Slovenskej republiky určil neprijateľnosť zmluvnej podmienky, že potom rovnako sú neprijateľné všetky zmluvné podmienky rovnakého charakteru aj v zmluvách použitých dodávateľom pred vydaním a právoplatnosťou takéhoto súdneho rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu z ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka súdom prvého stupňa realizovaný výklad tohto ustanovenia je nesprávny a nezodpovedá zneniu tohto zákonného ustanovenia, keď treba prihliadnúť aj k tomu, že výška zmluvnej pokuty a okolností veci boli de facto v každej zmluve iné.

Protiprávny stav nastáva až vtedy, ak napriek právoplatnému súdному rozhodnutiu, dodávateľ aj v budúcnosti bude používať zmluvnú podmienku určenú (už skôr) neprijateľnou. Súd prvého stupňa musí vždy individuálne posúdiť zmluvné podmienky zmluvy konkrétnych účastníkov konania a nemôže bez ďalšieho len poukázať (a vychádzať) na iné súdne rozhodnutie (na tieto môže poukázať len podporne), teda musí sám svoje rozhodnutie riadne odôvodniť a sám i vo výroku rozhodnutia vysloviť prípadnú neprijateľnosť zmluvnej podmienky.

Zo zhora uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, keď o trovách účastníkov v odvolacom konaní bude konať a rozhodovať súd prvého stupňa v rámci rozhodovania o trovách celého konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.